

UKRAINIAN LABOR NEWS

Printed and published tri-weekly by the Workers and Farmers Publishing Association, Limited, a joint stock company, incorporated under the laws of Manitoba, at its head office and place of business, at the corner of Pritchard Avenue and McGregor Street in the City of Winnipeg, Manitoba.

Subscription per year \$4.00

Telephone: 51 465

УКРАЇНСЬКІ РОБІТНИЧІ ВІСТІ

газета для робочого людю — виходить три рази на тиждень:
у вівторок, четвер і суботу.

Віднос. Робітничо-Фармерське Видавниче Товариство, інкорпороване в Манітобі. Редакція, адміністрація і друкарня містяться в Укр. Р.б. Домі, на р.і вулиці (Пritchard і McGregor, у Вінніпегу, Манітоба).

Передплата на рік \$4.00

Адреса:

UKRAINIAN LABOR NEWS

Cor. Pritchard Ave. and McGregor St., Winnipeg, Man., Canada.

ЩО ДІЄТЬСЯ В "БІЛОМУ СВІТІ".

Чорні діла діються в "білому світі". В дипломатичних кабінетах, в міністерських канцеляріях, у великих капіталістичних конторах провадяться інтриги, піднімаються заговори, заключаються угоди і контр угоди.

Хто ворогує, а хто приятелює між собою в сучасному капіталістичному світі? Чи є де такі капіталістичні держави або їх дипломати, що, подаючи один другому руку, не тримали б один на другого ножа за спиною? Нема. Про це нам кажуть щоденні телеграми таки самої буржуазної преси, що наспівують з усіх великих європейських центрів капіталістичних інтриг.

Недавно тому відбулася в Женеві потрібна "роззбройна" конференція Англії, Злучених Держав і Японії. Зібралася три "союзні" держави та поверх місяця сварилися над питанням про "роззброєння на воді" і не прийшли до ніякого закінчення. Розіхалися й почали гарячково будувати військові кораблі, зброїтися на воді й під водою, на землі й над землею.

Італія, вітчизна чорного фашизму, пхається на Балкан. Вона залізла в Албанію й звідтам грозить Югославії. Югославія боїться Італії. І щоб наїти собі заступника, заключає угоду з Францією. Угоду "оборончу" й "наступальну", чи як там — тобто, як буде Італія бити Югославію, то Франція буде бити Італію. Всі великі капіталістичні держави насторожилися. Сам Чемберлені нагострив вуха, а голос Лойд Джорджа про мир на землі не найшов собі відгуку.

Ще не проминуло напруження між Італією-Албанією з одного боку, а Францією-Югославією — з другого, як забралися вже шаблями на польсько-литовському кордоні. Підсудський сам признається, що він хотів вже мобілізувати армію, але... рішив віддати справу до Ліги Націй. "Рішення" це прийшло Підсудському до голови після того, як радянська влада заявила в своїй ноті до Польщі, що вона не буде несправедливо, коли Польща нападе на Литву.

І найцікавішим є те, що всі ці загостренні відношення, які кожної хвилини готові вибухнути новою світовою війною, набрали спеціально гострого характеру саме перед сесією Ліги Націй, а надто перед нарадами комісії по питанню роззброєння, що саме відбуваються в Женеві.

Прийдуть до Ліги Націй "приятелі": Бріан і Муссоліні, Підсудський і Вальдемарас (прем'єр Литви), прийдуть приятелі назавні, а вороги внутрі, засядуть за стіл і будуть лицемірно брехати, шахувати один другого, тиснути один на одного й затискати один на одного зуби.

Та нехай би вони на тій сесії кинулися один на другого та поперегризли один одного горло — шкоди від цього нікому не було б. Але чого вони не роблять. Як і перед 1914 роком вони зіздалися, радилася, аж поки не запалили світ нечуваною в історії різницею, в якій згинувли десятки мільйонів пролетаріат, так само й тепер готують вони нову, може ще далекішу, кроваву баню працюючим. І як в минулій війні, так і в цій, що її затіяли, вижили з неї ситі, здорові, з нагромадженими мільйонами, з загарбаними новими колоніями, так сподіються вони виграти і в новій світовій війні, до якої вони пхають народи. Але не всі вони і в минулій війні вижили здоровими. Царат, світовий жандарм, наклак в ній головою, а за ним і ті, що хотіли продовжати війну після упадку царату. І коли-б не грізний прираз революції, капіталістичні хижаки давно вже вчепилися б один до одного в горло. Новонароджена на сході нова сила примушує капіталістичних ворогів з лихом на половині покищо миритися між собою.

МОГУТНІЙ ГОЛОС РАДЯНСЬКИХ ПРЕДСТАВНИКІВ.

В Женеві тепер засідає підготовча роззбройна комісія Ліги Націй, на якій зібралася представники 26-ох держав. Прибули на неї представники й Радянського Союзу. Багато було тих капіталістичних роззбройних конференцій, і всі вони починалися й кінчалися порожніми балаками, які ні до чого не приводили й нікого не зобов'язували.

Що-ж такого сталося, що капіталістичні гієни запросили радянську владу взяти участь в засіданні підготовчої комісії Ліги Націй по роззброєнню? Певно надто вони вже одні другим докучили й хотіли почути, що нового скажуть їм представники нової країни. І радянські представники сказали. Сказали так, що цілий світ почув їх голос. Радянські представники без ніяких дипломатичних крутарств та хитрощів представили комісії програму роззброєння — роззброєння не на словах і не на папері, але на ділі. Коли ви справді хочете роззброюватися, а не лицемірити, не обдурювати світ, то програма роззброєння мусить бути ясна й недвозначна, сказала радянська делегація через свого голову М. Литвінова. Радянська делегація пропонує програму, після якої повне роззброєння мало-б бути переведене в тягу від одного до чотирьох років. Після цієї програми всі військові кораблі повинні бути знищені, всі твердині знищені, вся повітряна військова флота знищена, армії розпущені, воєнні наванчання людства скасовані, всі фабрики, що виробляють зброю, військове знаряддя та тріляційні гази — скасовані, одним словом повне роззброєння, бо — "озброєна сила є зброєю в руках великих держав для поневолення малих і колоніальних народів і цілковите роззброєння зараз є єдиним дійсним засобом миру і гарантією проти вибуху війни" — сказав голова радянської делегації Максим Литвінов.

Що ніяка капіталістична комісія чи й сама Ліга Націй цієї

дійсно роззбройної програми радянської делегації не прийме, про це тут злишнім буде й говорити. Як можуть великі капіталістичні держави роззброюватися, коли тільки при допомозі зброї вони можуть панувати над величезними земельними просторами й багатоміліоновими народами Африки, Азії й усіх океанських островів.

Роззбройна програма радянської делегації попала однак в ціль. Вона гострою стрілою влучила в саме серце капіталістичного імперіалізму, в англійських капіталістів. Вся лондонська капіталістична преса розпочала страшний крик, напала чорною лайкою на радянську делегацію й на її програму. І цікаво, що не тільки консервативна преса нападає, але й ліберальна. Бідний Лойд Джордж! Де-ж ділися його "мирні пропозиції" та "заклики"? Англійська капіталістична преса каже, що своєю пропозицією радянська делегація вмісно старалася поставити у фальшиве становище уряд інших держав; що цим своїм планом радянська делегація хотіла лише показати себе перед світом, яка то радянська влада добра, а капіталістичні уряди ні, бо не хочуть роззброюватися. "Незалежна" "Дейлі Мей" каже, що "приняття пропозиції Литвінова привело-б до зверхності варварської раси над людством". Консервативна "Дейлі Телеграф" каже, що "пропозиція Литвінова є найбільшою формою пропаганди". "Морнінг Пост" пише в редакційній статті: "Якщо роззбройна комісія має бути обернена в фарс радянського адвертайзменту, то ті, що дійсно бажають мира, будуть жаліти, що Росію взагалі було запрошено".

Робітничі й соціалістична преса Великої Британії привітала пропозицію радянської делегації, як вивоз капіталістичним країнам. Якщо між капіталістичними країнами справді є такі, що хочуть роззброєння, яким вони так часто хваляться, то ось вам конкретне пропозиція: досить балаканини — роззброюйтеся!

Ні, капіталістичний світ не роззброїться. Це дуже добре знає радянська делегація й ті, що її послали до Женеві. Радянська делегація не їхала до Женеві тому, що вірила в бажання капіталістичних дипломатів роззброїти свої держави. Вона твердо переконана в тому, що капіталістичні дипломати не приймуть її пропозиції. Але радянська влада послала своїх представників до Женеві, щоб показати перед світом лицемірство і брехливість капіталістичних балакунів, щоб показати тим, які вірять це в солодкі слова капіталістичних дипломатів і не бачуть їх чорних замислів, які за цими словами ховаються — що капіталісти не роззброїться. І що маску з світових імперіалістів радянська делегація вже зірвала. Тому то капіталістична преса так "скажано" накинута на радянські роззбройні пропозиції, називаючи їх більшовицькою пропагандою.

Тим краще. Хай цілий світ знає, що більшовицька пропаганда — це пропаганда мира між всіма народами й расами, це пропаганда знесення панування сильних над слабкими, багатих над бідними. Більшовицька пропаганда — це пропаганда братерства й мирного співжиття всіх народів — а це у свою чергу можливе тільки тоді, коли буде усунена класова нерівність, коли чоловік перестане панувати над чоловіком, коли зникне визиск з лиця землі.

ЯК ЗЛУЧЕНІ ДЕРЖАВИ ВИКОРИСТАЛИ ШЛЯХЕТСЬКУ ПОЛЬЩУ.

Справа американської позички для Польщі, яку — як подавала польська преса — одержала Польща просто на зменшених умовах, кращих від умов інших держав, викликала була, як памятаємо, велике здивування не тільки серед ворогів, але й приятелів цієї держави. Бо-ж відомо було загально становилися американських банкірів до Європи взагалі, а до Польщі з окрема. Ліхварська використання довжиків було після війни все чей-же передумовою всіх американських махінацій з старим світом. Чим слабша держава, тим важчі умови. Тому й дивувалися люди американським умовам для Польщі. Дивувалися до останніх днів і чойно тепер перестали дивуватися.

Від коли появилася перед двома днями стаття у варшавському "Гайтіті", а згодом у всій живильській та енедській пресі, де ні сіло ні пало заговорено про 43 вагони срібла, які Польща мусить купити від Америки. Ось що пише "Гайтіті", а за ним з помітним задоволенням "Слово Польське".

"Польська позичка вносить номінально 72 мільйони доларів, але дійсно не одержимо більше чим 61.5 міль. доларів, а заплатимо за них без відсотків поверх 74 міль. доларів". Коли відрахувати участь Америки у тій позичці (право за купку позичкових облігацій), Польща одержить на чисто з Америки не більше 40 міль. доларів.

І далі: "Американці зробили добрий інтерес. У стабілізаційній плані зажадали вони безоглядно вищофання розмінних білетів, жадаючи назомиць, щоб уряд випустив 32 міль. срібних 5-золотівок, що внісє загально 160 міль. золотих. Срібна 5-золотівка міститиме в собі дуже мало срібла, найвище 18 грамів. Щоб вибити таку кількість 5-золотівок, будемо змушені закупити доверх 43 вагони срібла. Один кілограм срібла коштує тепер 19 доларів, отже за цілий транспорт треба буде заплатити 8,200,000 доларів. Америка найбагатша у срібло країна, застерегла со-

бі у договорі, що те срібло мусимо купити в Америці. Це значить, що з суми 40 міль. доларів, яку маємо одержати з Америки, оставимо там поверх 8 мільйонів доларів за срібло.

Коли-б срібло мало реальну вартість золота, то оставлення в Америці 8 мільйонів доларів було-б зрозуміле, як бажання більшості припаси золота в "Польським Банку". Однак срібло не належить до пошуківаних металів, його не уважають покриттям, його задання обмежується тільки до заступлення паперового гроша, який випускає уряд.

Вирінає проте запит, чому уряд погодився оставити в Америці 8 мільйонів доларів та вмістити їх у сріблі, яке тратьте вартість. Уряд нічого не пояснив, широка опінія не знає навіть, що таке застереження поміщено у позичковим договорі. Американські банки зробили вже добрий інтерес, коли вирахувати висоту провизії, а що-ж доперва говорити, коли візьмемо під увагу закуп срібла в Америці".

Веспольській пресі неясно, чому уряд купив це нещасне срібло. А відповідь коротка: купив, бо мусів, накопили срібла мало бути здійснена. Вся Америка передалована сріблом до берегів. Американського срібла не хочуть вже навіть брати далекі Індії, які поспеленно редукують вивинання срібних рупій та переходять до одномоментної золотої системи. Вся Європа давно вже зірвала з двонометною системою та американського срібла не потребує. А впадок збуту срібла зменшує очевидно його експлуатацію, загрожуючи зuboженням тисячам американських громадян. Отже Америка шукала збуту для свого срібла й врешті-решт наїшла! Де? Очевидно в Польщі.

("Н. Ч.")

СМЕРТЬ І. КАЛИНОВИЧА.

Наглою смертю на удар серця помер в суботу 12-го листопада у Львові Іван Калинович, редактор селярбівського "Нашого Слова" і визначний діяч селярбівської організації.

Відозва Виконкому Комінтерну до Десятих Роковин Жовтневої Революції

ДО ВСІХ ПРОЛЕТАРІВ, ДО ВСІХ ТРУДЯЩИХ ТА ГНОБЛЕНИХ НАРОДІВ СВІТУ.

(Докінчення.)

Грізніше за все повстає небезпека нової контр-революційної війни імперіалістичних держав проти С.Р.С.Р. Проти країни пролетарської перемоги, країни, де будеться соціалізм, капіталістичний світ ошестинився багнетами. Він намагається роздушити найсильнішу фортецю світового пролетаріату, бо існування її зв'язує йому руки і надає сили міжнародній класовій боротьбі пролетаріату. Примара світового більшовизму, острах перед пролетарською революцією, — це та вузделка, що стримує цю керовану класи всіх країн від нової світової війни. Знищити цей чинник, ворожий імперіалістичним війнам, — це значило-б розв'язати всі страхи та винищувальні стихійні сили капіталізму. Існування Радянського Союзу означає, що тривка стабілізація капіталізму дала неможливу. В жадній країні не можна більше задулати робітників так, як цього бажав-би міжнародний капітал. Існування бо Радянського Союзу міняє співвідношення сил між працею й капіталом в міжнародному масштабі.

Велика Жовтнева революція в її живому втіленні — Радянському Союзі стоїть на варті боротьби міжнародного пролетаріату проти його гнобителів. Це найбільше велике знаряддя для визволення всіх трудящих з під ярма капіталу, яке будь коли історія вкладала до рук пригноблених і експлуатованих класів. Боротьба цієї класи по всіх країнах, навіть в найдагушному закутку земної кулі, нерозривно зв'язана з долею С.Р.С.Р. Хіба революція в Китаю не була зв'язана з долею першої в світі пролетарської держави? Світовий капіталізм шалено напав на С.Р.С.Р. після того, як йому, руками китайської буржуазії за допомогою воєнної інтервенції, пошастало завдати ударів трудящим масам Китаю. Ті дреднаві, що їх імперіалістичні держави на чолі з Англією відражали проти Китаю, були також дреднаві проти С.Р.С.Р. Від Пекіну й напад на представництво С.Р.С.Р. в Китаю нитки контр-революційної війни проти С.Р.С.Р. вели в Лондоні до наскоку на Аркос. Кампанія за розрив з С.Р.С.Р. у Франції була й є одним із кілець війни, що її готують проти С.Р.С.Р.

Коли-б капіталістичному світові пощастило знищити цю підпору світового пролетаріату в боротьбі за його визволення, що пролетарську фортецю в боротьбі проти наступу світового капіталу, людство було-б свідком такої жахливої реакції, якої не було після найкривавіших придушувань повстання трудящих. Ось чому світовий пролетаріат, пригноблений і експлуатований цілого світу, повинні своїми тілами оборонити Радянський Союз в грізний час війни, що насувається на нього. Вони повинні стати стіною на оборону китайських трудящих мас. Вони повинні пам'ятати, що оборона китайської революції і С.Р.С.Р. є одночасно самооборона пролетаріату проти наступу капіталу. Англійські гірники зазнали поразки лише через те, що англійський імперіалізм напав на революційний Китай. Ці події стали за сигнал для мобілізації реакції. По всьому капіталістичному світі йде наступ капіталу на робітничу класу.

Де завоювання пролетаріату, що їх здобув він після війни? 8-годинний робочий день поступово скасовується. В перерахунок числі капіталістичних країн, як рівняти до передвоєнного періоду, матеріальне становище робітників погіршає і атаки капіталу на заробітну плату набирають чимраз жорстокішого характеру. Насувається хвиля страйків, де пролетаріатові доведеться бо-

ротися з нечуваною впертістю за шматок насущного хліба, за ложку молока для своїх дітей. В працюючій класі відбирають права, що їх здобула вона десятиліттям впертої боротьби. В Англії запроваджується новий закон про профспілки. В Італії закрито всі профспілкові організації, крім фашистських.

Фашизм по всіх країнах підвигує голову. Всі капіталістичні держави поступово переходять на систему найманих армій, що є вірний резерв буржуазії для придушування руху пролетаріату. Рационалізація виробництва, що її провадить буржуазія коштом робітничої класи, збільшує експлуатацію на підприємстві й одночасно витиснує з виробництва нові сотні тисяч пролетаріату. Безробіття є перманентне явище. Скрізь скажені реакції. Більший терор в Польщі й на Балканах, каторжні вирокі у Франції, переповнені тюрми, день у день зростає список мучеників пролетаріату, задушених по тюрмах, розстріляних без суду й за вироком суду живцем похованих, — от які підсумки тої "демократії", здійснити яку по всіх країнах соціал-демократія заклала робітничі маси. Протягом 10 років після війни вона невинно повторювала, що шлях пролетарської диктатури зв'язаний з кров'ю жертв та злиднями. Вона протиставила йому шлях буржуазної демократії, як метод боротьби за владу.

Наслідки цієї політики нині бачимо навіч. Міцна, як скеля, стоїть пролетарська демократія в С.Р.С.Р. Та чи є хоч одна країна в світі, де-б пролетаріат завоював демократичний шлях до влади, чи вдержав її? За часів революційної бурі та натиску 1918—19 рр. по багатьох країнах робітничі маси штовхали соціал-демократію до влади. Капіталізм хитався знесиленний. Маси держали в руках своїх зброю, їх не задоволення з тодішнього стану речей, їхні вимоги збільшилися до краю. Були тоді об'єктивні революційні обставини для того, щоб захопити владу. В Німеччині і в Австро-Угорщині соціал-демократія мала більшість по радах. Буржуазія, примушена рятуватися від обурення трудящих, ховалася за спиною соціал-демократії, здавши їй по країнах центральній Європі фактично владу: в Німеччині, в Австрії, в Польщі утворено тоді "соціалістичні" уряди.

Де лишилися вони тепер? Що вони роблять? Хіба вони не допомогли буржуазії відновити своє реакційне класове панування?

Що дав робітникам макдональдський "робітничий" уряд в Англії? Якою ціною розплатився італійський пролетаріат за зраду соціал-демократії, що відмовилася підняти владу, яка валилася в 1920 р. в пилу?

Пролетарі Європи! Вдумайтесь в цю тяжку науку ваших поразок. Порівняйте їх з долею Жовтневої революції, що пішла шляхом пролетарської диктатури. Хай велика наука Жовтня стане за приклад революційної мобілізації робітничих мас для пролетарських борб цілого світу. Спираючись на міцний пролетарський тил С.Р.С.Р., зміцнюйте вашу організацію масовим вступом, збільшуйте лави компартії. Збирайте сили для переможних революційних боїв. Рвіть сміливіше імперіалістичний фронт, пам'ятаючи, що за вашою спиною стоїть вірний і непохитний союзник, організований в державу, якого не мав російський пролетаріат, коли кинувся в бій в жовтні 1917 р.

Робітничі соціал-демократи! Плімайте зраду соціал-демократичних вождів, піднісайте ваш голос, протестуючи проти їхніх брехливих нападів на Радянський Союз, залишайте лави партії, що зрадила і зраджує

інтереси робітників, простирає руку братерської солідарності пролетарям С.Р.С.Р.

Пролетарі всіх капіталістичних країн! Бороніть себе проти наступу капіталу, ставьте до революційної боротьби проти свого класового ворога. Тим самим ви найкраще бороните і радянську фортецю світового пролетаріату.

Бідняки селяне! Десятиріччя Жовтневої революції відкинуло геть соціал-демократичну брехню, що селянство в пролетарській революції може відігравати лише реакційну роль. Воно довело, що пролетаріат може йти разом з основними масами селянства на штурм капіталізму, що після повалення його він може зберігти цей союз для збудування нового соціалістичного суспільства. Лише в перемозі пролетаріату запорука вашого порядку від неволі та зuboження. Лише в союзі з ним ви не будете віддані на поталу капіталістам і банкірам. З науки переможної Жовтневої революції навчіться зміцнити ваш братерський союз з пролетаріатом.

Пригноблені народи колоній! Жовтнева революція та її десятирічне існування дали доказ розв'язувати національне питання революційним пролетарським шляхом на основі цілковитої рівності і братерства народів, що населяють Радянський Союз. С.Р.С.Р. — це нині прообраз майбутніх соціалістичних штатів цілого світу, де не буде утиску, як економічного, так і національного. Твердо пам'ятайте, що Жовтнева революція була, є й буде революцією всіх трудящих, всіх пригноблених, всіх експлуатованих. П'ять років — це найбільша перемога над світовим імперіалізмом. В братерському єднанні з пролетаріатом капіталістичних країн ставьте проти своїх гнобителів, розбивайте кайдани, що ними сковує вас світовий імперіалізм!

Робітники й селяне революційного Китаю! Держіть тверді прапор вашого повстання проти імперіалістичних розбійників. Використайте досвід Жовтневої російської революції в справі організації збройної одесич контрреволюційним силам китайської буржуазії, що діє в союзі з міжнародним капіталом. Посилітьте ваші революційні селянські організації. Будуйте скрізь міцні негалегані організації, компартії. Перемога буде за вами.

Хай же міцніше й зростає союз трудящих і пригноблених цілого світу під керівництвом пролетаріату та його авангарду — Комуністичного Інтернаціоналу!

Хай живе справа великої Жовтневої революції!

Геть підбурювачів імперіалістичної війни проти С.Р.С.Р.!

Хай живе повстання трудящих в цілому світі!

Виконавчий Комітет Комуністичного Інтернаціоналу.

ВІДЕНЬ ВИМИРАЄ.

Віденські часописи називають Відень вимираючим містом. І правительствена статистика вказує, що число уродин значно зменшається в останні часи, а за те збільшається число випадків смерті. Число уродин упало з 40,853 в 1925 р. на 28,220 у 1926 р. Тепер вносить там число уродин 12.5, а число випадків смерті 14.9 на 1,000 осіб.

ЗА ПРИЛУЧЕННЯМ АВСТРІЇ ДО НІМЕЧЧИНИ.

Віденське товариство журналістів розпочало конкурс на статтю під наг.: "Як уможливити прилучення Австрії до Німеччини в найкоротшому часі, не порушуючи загального спокоєння". Як бачимо, австрійські Німці не залишають думки про прилучення австрійської провінції до Німеччини.